Dürüst Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dürüst Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20261

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dürüst Davran?? Ölçe?i, bireylerin **dürüst davran??** e?ilimlerini ve ahlaki tutumlar?n? ölçmek amac?yla Melek Erken taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilmi? psikolojik bir ölçme arac?d?r. Ölçek, yüksek lisans tezi kapsam?nda, empati becerisinin ahlaki davran??lar üzerindeki etkisini inceleyen geni? bir ara?t?rman?n parças? olarak olu?turulmu?tur. 15 maddeden olu?an bu tek faktörlü yap?, bireylerin sosyal etkile?imlerde ve ki?isel sorumluluk durumlar?nda sergiledi?i dürüstlük düzeyini belirlemeyi hedefler. Ölçe?in psikometrik özellikleri, tatmin edici düzeyde geçerlik ve güvenirlik de?erleri sunmaktad?r.

Ölçek, 5'li Likert ölçe?i format?nda olup (1= hiçbir zaman - 5= her zaman), iç tutarl?l?k katsay?s? (**Cronbach Alfa**) 0,834 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?er, ölçe?in akademik çal??malarda kullan?labilecek yüksek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Dürüstlük, **Dürüst Davran??**, Ahlaki Geli?im, Empati, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Melek Erken

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin günlük ya?amda sergiledikleri **dürüst davran??** düzeylerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle genç yeti?kinlerin veya ö?rencilerin, sosyal ve ki?isel sorumluluk alanlar?nda ne kadar dürüstlük ilkesine ba?l? kald?klar?n? belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, empati becerisi ile dürüstlük aras?ndaki ili?kiyi anlamland?rmaya odaklanm??t?r.

Ölçek, akademik ara?t?rmalarda ve e?itim psikolojisi alan?nda, **dürüst davran??** ve ahlaki geli?im gibi etik yap?lar?n de?erlendirilmesi için standart bir araç sa?lamay? amaçlamaktad?r. Ölçek, bireyin sözünde durma, hatalar?n? kabul etme ve ba?kalar?n? yan?ltmama gibi temel etik normlara uyumunu de?erlendirir.

Yap?

Ölçek, temel olarak "Dürüst Davran??" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin yalan söylememe, ba?kalar?n?n hakk?na sayg? gösterme, sözünde durma ve hatalar?n? kabul etme gibi evrensel kabul görmü? ahlaki davran??lar normlar?na uygun hareket etme e?ilimini ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dürüstlük, sadece gerçe?i söylemekle s?n?rl? olmay?p, ayn? zamanda sorumluluk alma ve etik kurallara ba?l? kalma boyutlar?n? da içermektedir. Ölçek maddeleri, bu çok boyutlu dürüstlük anlay???n? yans?tan somut davran?? örnekleri üzerinden olu?turulmu?tur ve tek bir dominant faktör alt?nda toplanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda, **Dürüst Davran?? Ölçe?i**'nin beklenen teorik yap?yla uyumlu olarak tek faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu tek faktörlü yap?, ölçülen dürüstlük kavram?n?n tutarl? ve bütünle?ik oldu?unu göstermektedir.

Madde yükleri (factor loadings), 0,326 ile 0,737 aras?nda de?i?mektedir. Bu yük de?erleri, maddelerin ölçülmek istenen tek faktöre yeterli düzeyde katk? sa?lad???n? ve yap?sal geçerli?in kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu i?aret etmektedir. Ölçe?in bu tek faktörü, ölçe?e ili?kin toplam varyans?n %34,438'ini aç?klamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik düzeyi, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen **Cronbach Alfa** de?eri 0,834'tür. Bu de?er, psikometrik aç?dan oldukça iyi kabul edilen bir düzeydir ve ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, **Dürüst Davran?? Ölçe?i**'nin farkl? zamanlarda ve farkl? örneklemlerde güvenilir sonuçlar üretme potansiyeline sahip oldu?unu desteklemektedir. Bu, ölçe?in ara?t?rma ortamlar?nda stabil bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?i anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Yap?lan ke?fedici faktör analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) sonucunda, 15 maddelik ölçe?in tek bir ana faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu sonuç, dürüst davran???n, ölçek kapsam?nda tekil ve bask?n bir psikolojik yap? olarak ele al?nabilece?ini do?rulamaktad?r.

Faktör yüklerinin 0,326 ile 0,737 aral???nda olmas?, tüm maddelerin faktöre anlaml? katk? sa?lad???n? göstermektedir. Tek faktörün aç?klad??? toplam varyans yüzdesi (%34,438), ölçekteki maddeler aras?ndaki ortak varyans?n önemli bir bölümünün dürüstlük yap?s? taraf?ndan temsil edildi?ini göstermektedir. Bu analiz, ölçe?in yap?sal netli?ini desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler / Genç Yeti?kinler

Age Group: Belirtilmemi?tir, ancak yüksek lisans tezi ba?lam?nda genellikle ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik dönemindeki bireyler hedeflenmi?tir.

Population Details: Ölçek, 2009 y?l?nda Türkiye'de yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Toplam 15 madde ve tek faktörden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Etik, Dürüstlük, **Cronbach Alfa**, Ahlak E?ilimi, Yap?sal Geçerlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Geli?tirme döneminde)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2009 y?l?nda Melek Erken'in yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda genellikle referans gösterilerek kullan?labilir.

The original PDF can be downloaded here: durust-davranis-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Erken, M. (2009). *Empati becerisinin ahlaki davran??lar üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Dürüst Davran?? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

ARABPSYCHOLOGY.COM

be changed in any way.

Ölçek 15 maddeden ve tek faktörden olu?maktad?r. Örnek maddeler ?unlard?r:

Arkada??mdan ald???m kitab? söz verdi?im zamanda götürürüm (4. madde)
Yapt???m bir hatay? ba?kalar?n?n üzerine atmam (7. madde)
Aileme arkada??ma ders çal??maya gidiyorum ders ba?ka yerlere giderim (10. madde)
Annemin cüzdan?ndan gizlice para al?r?m (14. madde).

ARABPSYCHOLOGY.COM